

Almanackan är utgiven av Malax museiförening r.f. **Årgång 24.**

Den ståtliga Stenbron invid prästgården med brokistor av kilstenar. Bron byggdes år 1888 under ledning av bonden och lantdagsmannen Erik Mattlar. Är det kanske byggarna, som ställt upp sig för fotografering? Redan 1870 hade kommunalstämman beslutat bygga landsvägen invid prästgården (nuvarande Malax Kyrktået) för att förbinda vägarna på åns norra och södra sida. Då betjänades trafiken ännu av en bockbro (brolock lagda på bockar), som kunde dras bort under islossningen. Ännu tidigare fanns en färjflotte, som forslade kyrkfolket från södra sidan av ån till kyrkan, som då stod i Kyrkskvären väster om nuvarande prästgården. År 2006 byggdes bron om och har nu endast en körfil och en fil för cyklister och fotgängare. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skannad 2015 från Anita Lundströms bild.

Malax i förändring. Det nya serviceboendet i Yttermalax under uppförande i oktober 2018. Byggnaden blir klar 2019. Upp till i mitten av bilden ses Kommungården. (GS)

Aanacko 2019

Almanackan 2019 är den 24:e i ordningen som med bilder och texter ger information om det gamla (primär-) Malax. Tack för inlämnade bildförslag.

Årets artikel nedan, om Malax för över hundra år sedan, är hämtad från Svenska Folkskolans Vänners lilla publikation *Vasa och omnejd*, som utgavs till den stora sång- och musikfestivalen i Vasa den 27–30 juni 1912. Artikeln om ”Malaks” belyser bra den livliga förenings- och kooperationsverksamheten i kommunen i början av 1900-talet.

Också i årets upplaga ingår ”kom-ihåg-tider” – för både museiföreningens och landets märkesdagar. De små bilderna anknyter till månadsbilden eller årstiden. **Ett Gott År 2019 tillönskas alla!**

Ett stort tack till annonsörerna för viktigt stöd! Inkomna medel från försäljningen används för museiföreningens kulturella evenemang.

Malax museiförening

Ansvarig utgivare: Malax museiförening rf. *Almanackans innehåll*

och utformning: Kerstin Hägen (bildtexter), Gustav Smulter (annonser), Nina Sten (kalendergranskning, korrektur) samt Göran Strömfors (sammanställning, layout). Småbilderna och deras texter är fotograferade/skrivna av Kerstin Hägen (KH), Nina Sten (NS) och Göran Strömfors (GS). Distributionen sköts av Britt-Helen Flemming, Kerstin Hägen och Nina Sten.

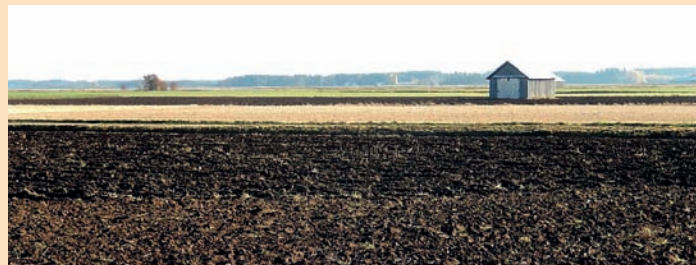
Aanacko-bilder 2017

Bildtextkorrigeringar i **Aanacko 2017:**

Mars 2017: Brita Melin har meddelat att bilden visar medborgarskolans årsklass 1958–1959. Den ettåriga skolan startade hösten 1958.

Aanacko-bilderna 2019

Har du rättelser eller tilläggsinformation om bilderna i denna upplaga? Kontakta gärna **Nina Sten** på telefon 050-3003234 eller e-mail nina_falk@hotmail.com. Bland uppgiftslämnarna utlottas tre exemplar av *Aanacko 2020*.

Den vidsträckta slätten mellan Vias och Långåminne är en vacker sevärdhet. (GS)

Vasabygden och Malaks 1912

De svenska socknarna.

Från medlet av 1400-talet har vi den första geografiska uppgiften om Mustasaari sockens storlek i äldsta tider. Det är ett tingsprotokoll, som bekräftar att landsdelen från och med mellersta delen av nuvarande Munsala till och med Malaks har bildat en socken, som numera består av 12 kommuner, belägna inom 4-6 mil norr och söder om Vasa. Denna landsdel kan historiskt och geografiskt betraktas som Vasabygden. En Vasa turist bör följaktligen bli vägledt till alla dessa kommuner.

Från Vasa reser man bekvämt med ångbåt till Malaks, Petalaks och Bergö och med motorbåt till Replot och Solv. Norrut kan man med "Vikingen" och "Hero" resa till Maksmo, Hellenäs i norra Vörå, Orvas och Kantlaks i Munsala. Landsvägarna från Vasa åt söder, öster, nordost och norr äro goda. Alla dessa kommuner, utom Replot och Bergö, stå i telefonförbindelse med Vasa.

Malaks.

Från Fiskbryggan i Vasa avgå två små ångbåtar, "Åminne" och "Vågen", omkring kl. 2 på dagen till Malaks. Båtarna äro nästan fullsatta av yngre och äldre malaksbor, som fört till staden

mjölk, potäter och möbler. Malakspotäterna äro värderade vitt omkring och malaksmöblerna ha god åtgång för sin prisbillighet.

Vid stranden av Stenskärs fjärden lägger båten till vid en brygga, litet österom Malaks åmynning. Skogen stänger för utsikten inåt Malaks. Snart passerar man Åminneborg, en vitrappad gammal herrgård, belägen österom vägen. Den leder tanken till bonderesningen i Malaks midsommaren 1808, då en kosacktrupp om 36 man jagades därifrån.

I Yttermalaks kommer man först till Köpingsgränden, en tätt bebyggd trakt, som visar sig vara ej blott till namnet utan ock till gagnet Malaks köping. Här finnes gästgiveri, handelsbod, apotek, läkare, folkskola och svenska Österbottens äldsta

Malm-Kaalas gästgiveri i Köpingsgränden (ovan) och Malaks-båten 1930 (ovanom).

ungsdomsförenings lokal. Invid föreningshuset är jord inköpt för en blivande folkhögskola. Trafiken på vägen är livlig. Man möter jämt åkande med häst eller velociped.

Från Köpingsgränden öppnar sig för blicken en vidsträckt slätt åt sydost. Den hopsnöres på mitten av Kyrkbacken, som är belägen på västra sidan av ån. Längs slättens kanter äro höjderna här och där bebyggda.

Malaks kyrka och socken ha sina anor från år 1603, då ett kapell byggdes. Kapellet blev avskilt 1607 till eget pastorat. Kyrkan har

två gånger ombyggt. Ej långt från kyrkan ha ortens baptister ett bönehus och lutherska evangelieföreningen ett annat, varav märkes, att malaksborna ha stort nit för det religiösa. Ett hornkapell har nyligen bildats i socknen.

För det yngre släktets andliga utveckling arbeta sex folkskolor. De besökas av omkring 300 barn. För de fattigas vård ha Malaks, Solv och Petalaks kommuner 1909 inrättat i Malaks en gemensam modern fattiggård.

Från kyrkbacken ser man en tätt befolkad trakt i sydost och söder. Det är Övermalaks, som består av Vias gränden, Paksal gränden och Havras gränden. Här är den äldsta kulturbygden i Malaks. Här finnas gravrösen efter ett skandinaviskt folk från den äldre järnålderns äldre och yngre skeden (från Kristi tid – 700). Tyvärr äro dessa gravar ej på något sätt utmärkta, att resenären lätt kunde finna dem. Om hedna tiden minner ock det fornsvenska namnet Vias "helig-ås".

Träder man in i en stuga i Vias gränd, mottages man gästvänligt av språksamma människor. Man ser därinne en blandning av den gamla bondekulturen, nymodiga marknadsmöbler och amerikasker.

Malax kyrka på vykort 1909.

Är lyckan god, kan man få vara med om ett gemensamt möte av lantmannagillet, Marta-, nykterhets- och ungdomsföreningarna.

Gillet ledare berätta, huru andelsidén mer och mer vinner anslutning. Andelshandel, andelskassa, tröskverksandelslag ha redan bildats. Stora gemensamma inköp göras. Lantbruket och dess binärningar gå märkbart framåt år för år. Den ekonomiska tryggheten blir allt större också genom ortens sparbank, som flitigt anlitas både med insättningar och lån.

Martas ledarinnor hava att förtälja, huru trädgårdsskötseln här blivit så allmän, att produkter försäljas till staden. Och genom matlagningskurser har en reformationsrörelse gått över kokgrytan.

Nykterhetens talan har förts länge och ihärdigt av ortens präster och folkskollärare och med synbara verkningar.

Ungdomsföreningens ledare kunna peka på trädplanteringar längs landsvägarna i Yttermalaks, och de berätta om ett långvarigt ihärdigt strävande för större hyfsning, och ädlare intressen bland de unga.

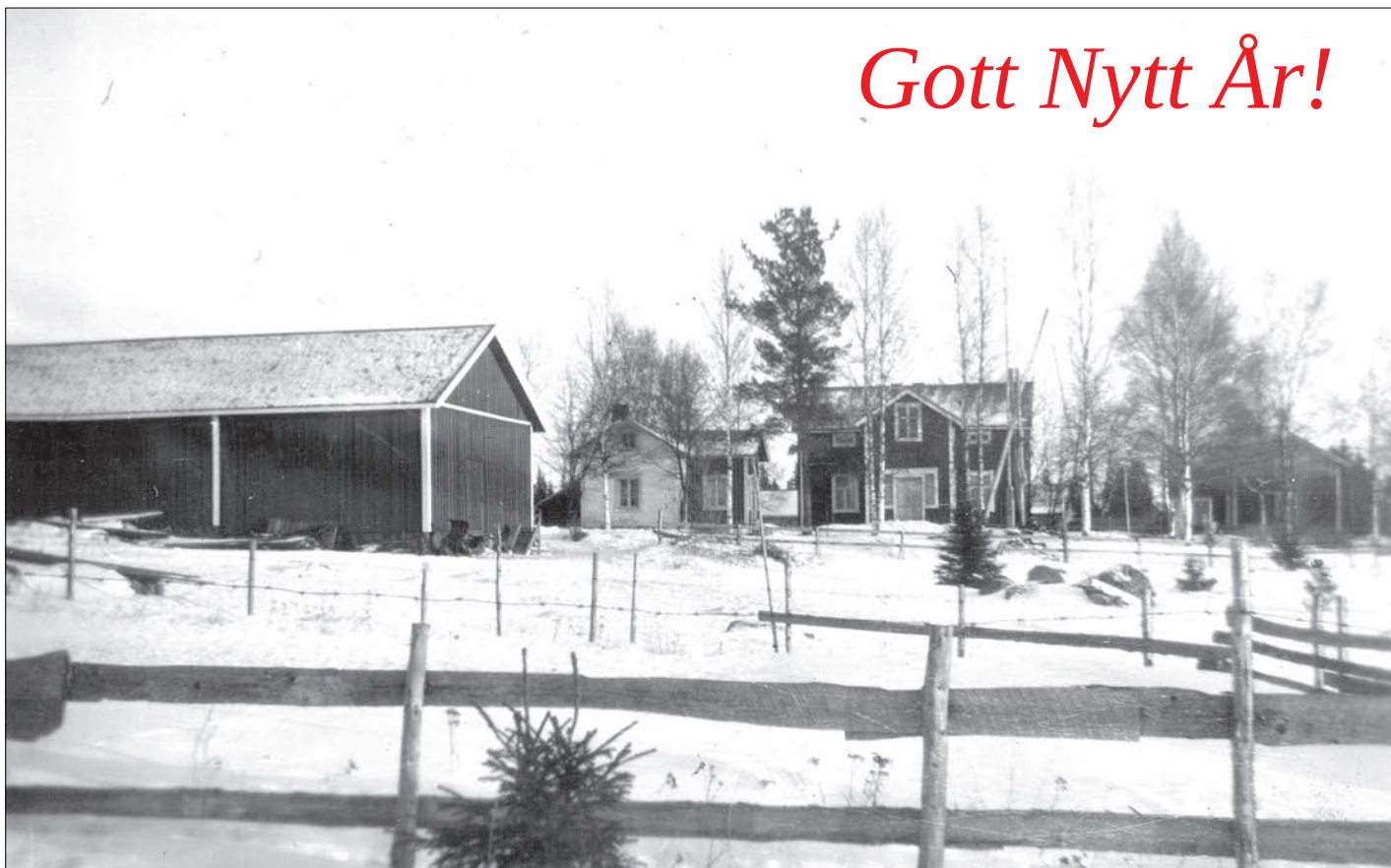
Gärna ville vi stanna längre i Malaks och besöka många hem och taga del av en *Historisk Beskrifning över Malaks Församling* från 1750-talet av lantmätaren Erik Klingius, höra vad kyrkoherden Israel Björck berättat *Om Malaks Allmoge 1772*, J.R. Aspelin på finska om Malaks och J. Klockars om *Skrock och vidskepelse bland Malaks allmoge*. Men vi ha nu ej tid därtill. Vi taga med oss intrycket, att Malaks samhälle har en rik forntid.

Texten är en avskrift ur publikationen *Vasa och omnejd* (1912), som kan läsas i sin helhet vid Vasa stadsbibliotek. Några väderstreck är fel angivna i skriften.

”Vi taga med oss intrycket,
att Malaks samhälle har en
rik forntid.”

Gott Nytt År!

Langerskogen. En okänd fotograf har knäppt den stämningsfulla vinterbilden från Langerskogen. Bilden andas den vila och ro, som bondefamiljen behövde efter vårens, sommarens och höstens intensiva och tunga arbetsdagar. – *Okänd fotograf*, Malax museiförening; skannad 2010 från Holger Nymans bild.

Januari 2019 – Torsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1		1	2	3	4	5	6
2	7	8	9	10	11	12	13
3	14	15	16	17	18	19	20
4	21	22	23	24	25	26	27
5	28	29	30	31			

Anteckningar

Köpingsvägen 3, tel: 06 365 1209

 Malax Apotek
www.malaxapotek.fi

Öppettider
må–fr 8.30–18
lö 9–14

Malax Apotek

må-fr 8.30-18
lö 9-14

Sockor med
Malaxmönstret på skaftet,
stickade av
Gunnel M. Svenns.
(KH)

1 Nyårsdagen
6 Trettondagen
18 Böndagen
27 Minnesdagen för
förintelsens offer

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Gården i bakgrunden fanns i Mattlars, den revs för några år sedan. Den byggdes 1904 av familjen Svedberg efter att deras hus hade eldhärjats. År 1929 såldes gården till Oskar Kull. I huset till vänster bodde Johanna Svedberg, *Schviebäsch Hann* och hennes mor. Johanna tog också emot inhysningar mot ersättning av kommunen. Till höger ses en gransal, uppbyggd 1931 inför begravningen av Johannas mor, i *grennsaali* sjöng man ut liket innan avfärden till kyrkan. För fler uppgifter om Johanna, se Siri Hagbacks artikel i *Ytäbybåtje*, sidan 101. – *Okänd fotograf*. Malax museiförening; skannad 2012 från Mabel Köpings bild.

Februari 2019 – Göjemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
5					1	2	3
6	4	5 	6 	7	8	9	10
7	11	12	13	14	15	16	17
8	18	19	20	21	22	23	24
9	25	26	27	28 			

Anteckningar

- 3 Kyndelsmässodagen
- 5 Runebergsdagen
- 6 Samiska nationaldagen
- 14 Alla hjärtans dag
- 28 Kalevaladagen,
den finska kulturens dag

BYGGENTREPRENADER • PLANERING • ÖVERVAKNING

- Bygglavsplanering
- Konstruktionsplanering
- Konsultuppdrag
- Övervakning av projekt
- Nybyggnationer
- Renoveringar

MBS
MASTER BUILDING SOLUTIONS

MBS • Industrivägen 4, 66100 Malax • Tel. 045-1660083

Spark-
stötting
– perfekt
hjälpmedel
i halt
väglag.

(KH)

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Havras folkskolas elever och lärare omkring 1923–1924. Läraren hette Bruno Nordling och lärarinnan Olga Öhman. **Första raden, från vänster:** Alice Stormqvist, Edit Fogde, Berta Holmqvist, Elin Svenns, Elin Solborg, Elna Sik, Astrid Hydén, Cecilia Hinders. **Andra raden, från vänster:** Agnes Mitts, Edit Viklund, Elin Mitts, Helga Dahlsten, Hilma Solberg, Selma Utgård, Anna Storback, Elin Rönnback. **Tredje raden, från vänster:** Erik Uppgård, Elis Rönnlund, Gunnar Söderlöv, Lennart Brännudd, Eskil Sten, okänd, okänd. **Fjärde raden, från vänster:** Lennart Stolpe, Sigurd Lågas, Lennart Sik, Lennart Rönnlund, John Envik, Aino Stenlund, Hugo Dahl, Toivo Koivisto. – Identifierade av Elna Björkstén, f. Sik, år 2006, när hon var 93 år gammal.

– Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2006 från Edit Beijars bild.

Mars 2019 – Vårmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9					1	2	3
10	4	5	6	7	8	9	10
11	11	12	13	14	15	16	17
12	18	19 	20	21	22	23	24
13	25	26	27	28	29	30 	31

Anteckningar

- 3 Fastlagssöndagen
- 5 Fastlagstisdagen
- 8 Internationella kvinnodagen
- 19 Minna Canth-dagen, jämställdhetsdagen
- 20 Vårdagjämningen
- 24 Marie bebådsedagen
- 30 Ålands demilitarisering och neutralisering
- 31 Sommartiden börjar

Vi finns nära dig.
Ring oss 06-534 2000
eller kom in på Kvarnvägen 7 i
Övermalax
öppet endast måndagar

Väldigt få saker förknippas så starkt med äldre tiders skolgång som skolplanscher. Numera används de främst i inredningssyfte och säljs flitigt på nätet. Fläckigt Nyckelblomster (*Orchis maculata* L.). Planschen finns i Nina Stens privata samling. (NS)

Påskhäxorna i mitten av 1950-talet var ofta målade i ansiktet med läppstift och kol. Håret ströks bort under sjaletten, som knöts ordentligt under hakan. Både flickor och pojkar klädde ut sig till häxor, påskharar och Harry Potter-figurer var inte aktuella då. Det är verkligen inte lätt att identifiera de utspökade barnen, så häxan Ulla skall ha stort tack för hjälpen. Bilden är tagen vid Tuv skola och häxorna är, från vänster: Kerstin Edenvall, Inger Tuvas, Agneta Edenvall, Maj-Len Sandberg, Karin Björkholm, Ulla Forsberg och Alf Björkholm. Skannad från Folke Forsbergs bild, som han hade fått av Ulla Möllerström. – *Okänd fotograf*. Malax museiförening; skannad 2014 från Folke Forsbergs bild..

April 2019 – Gräsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
14	1	2	3	4	5	6	7
15	8	9 	10	11	12	13	14
16	15	16	17	18	19	20	21
17	22	23	24	25	26	27 	28
18	29	30					

Anteckningar

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

PAPPADAGIS
NESTE

DÄCK
TILL ALLA
ÅRSTIDER
FRÅN OSS

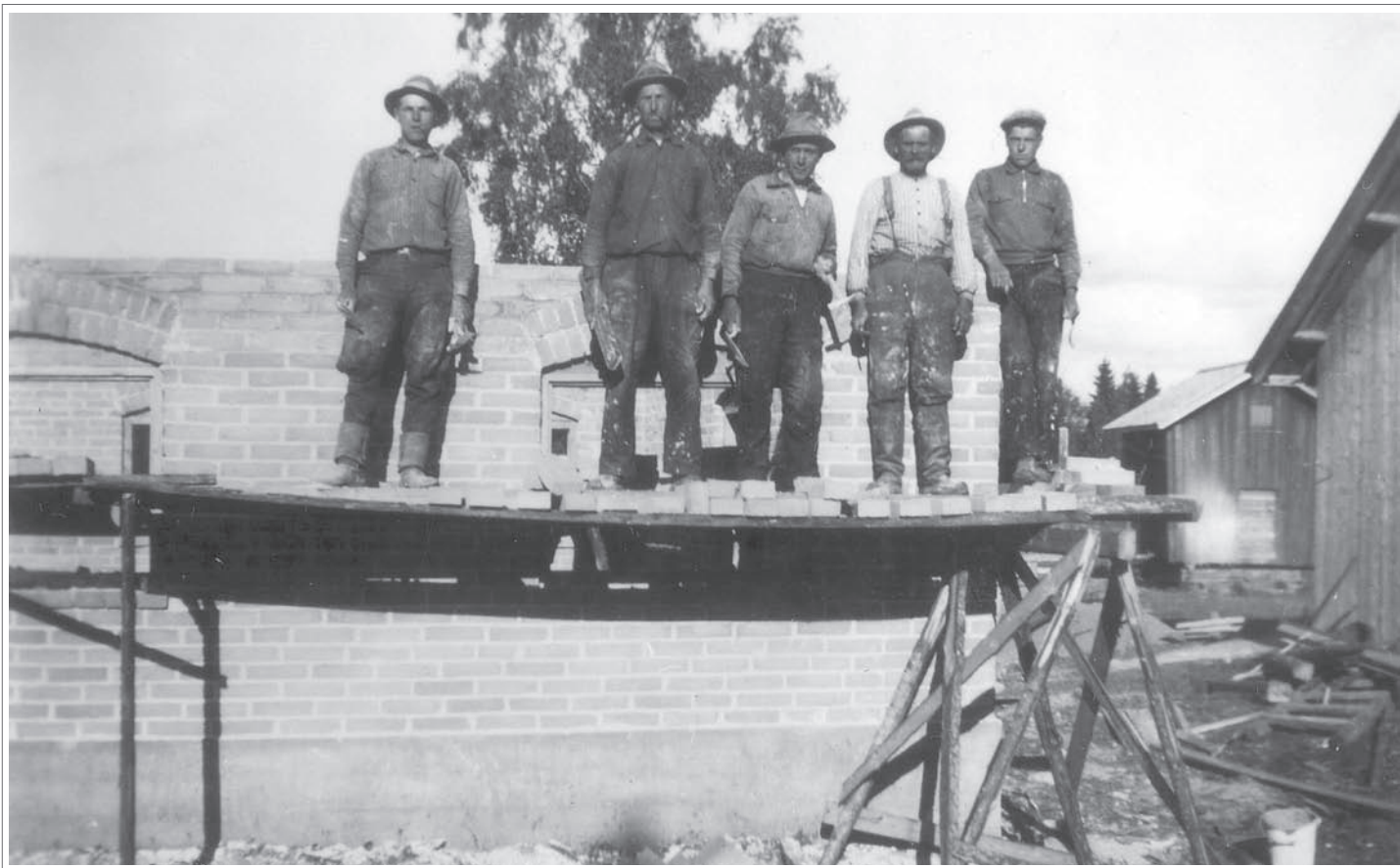
Neste Pappadagis Malax 06 365 1713

**"Kaffetåren
den bästa är!"**
Kopparpannorna
är fotograferade
utanför soldat-
torpet vid Brin-
kens museum.
Museiföreningens
föremål. (NS)

- 8 Romernas nationaldag
9 Mikael Agricola-dagen
finska språkets dag
14 **Palmsöndagen**
19 **Långfredagen**
21 **Påskdagen**
22 **Annandag påsk**
27 Nationella veterandagen
28 Ålands flaggas dag
30 Valborgsmässaofon

Utgivare: Malax museiförening r.f.

År 1938 var fem murare sysselsatta med att bygga ett nytt fähus hos Söderlöfs i Västerbränno. Tegelstenarnas placering kontrollerades både vågrätt och lodrätt med vattenpass. Murarna lämnade efter sig ett stadigt och hållbart uthus med raka väggar, efter 80 år står det fortfarande kvar. Djurhållningen avslutades i början av 1980-talet. Männen är från vänster: sonen i huset, Henrik (född 1909), Viktor Söderlöf (f. 1883), Johannes Hallin (?), Johannes Viklund (?) och Elis Söderlöf (f. 1919). – *Okänd fotograf.*. Malax museiförening; skannad 2010 från Elin Andtfolks (f. Söderlöf) bild.

Maj 2019 – Blomstermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
18			1 	2	3	4	5
19	6	7	8	9 	10	11	12
20	13	14	15	16	17	18	19
21	20	21	22	23	24	25	26
22	27	28	29	30	31		

Tydliga
trespråkiga
skyltar
berättar om
vad som finns
längs
Järnåldersleden.
(GS)

Anteckningar

- 1 Första maj, valborgsdagen, det finländska arbetets dag
- 9 Europadagen
- 12 Mors dag
Snellmansdagen, finskhetens dag
- 19 De stupades dag
- 30 Kristi himmelsfärdsdag
- 21 maj: Guidad vandring längs Järnåldersleden, Storsjön. Samling kl.18 vid klockstapeln.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Från Bönehusets söndagsskola gjordes en utflykt till Äminne troligen våren 1953. Saga Rosengren var söndagsskollärare, liksom Ruth Mattlar och Karl Forsberg, som inte finns med på bilden. Barnen är mellan 6 och 15 år gamla. **Sittande från vänster:** Karl-Johan Hägen, Maj-Inger Hägen, Lisbeth Nordman, Rosita Svarvar, Kerstin Hägen, Per-Erik Östman, Maj-Len Udd, Anita Svarvar, Siv-Britt Skinnar, Ulla Långback, Lars-Olof Nordkvist, Brynolf Styrén, Jan-Erik Skinnar, Mari-Ann Udd, Else Liljeros, Berit Antell, Brita Fant. **Andra raden från vänster:** Barbro Långgård, Per-Henrik Lundfors, Karita Lång, Mari-Anne Damsten, Anita Bonnäs, Barbro Backman, Karin Nordkvist, Kristina Hagstrand. **Tredje raden från vänster:** Greta Back, Ralf Hägen, Gunnel Lundfors, Bengt Långgård, Alf Långback, Brita Backman, Helena Broman, Brita Levlin, Mona Storm. **Översta raden från vänster:** Karl-Erik Ävall, Folke Forsberg, Ingmar Hagstrand, Henrik Levlin, Kerstin Östman, Monica Nordman, Marita Nordman, skymd okänd, Greta Hagstrand, Helena Erikslund, Mari-Ann Ävall, Birgit Sundbäck. Längst bak Saga och Elmer Rosengren. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad för Aanacko 2019 från Gunnel M. Svenss bild.

Juni 2019 – Sommarmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
22						1	2
23	3	4 	5	6	7	8	9
24	10	11	12	13	14	15	16
25	17	18	19	20	21	22 	23
26	24	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

- 4 Försvarets fanfest
- 5 Världsmiljödagen
- 9 **Pingstdagen**
- Ålands självstyrelsedag
- 21 Sommarsolståndet
- 22 **Midsommardagen**
- Finlands flaggas dag

15 juni: Båtens dag
vid Kvarkens båtmuseum kl.13.
25 juni: Museerna öppnar
för sommarsången.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

HAVETS RANGE ROVER

Targa®

OY BOTNIA MARIN AB
www.targa.fi

Den Svenska Psalm-Boken
1695 års utgåva, tryckt
1802 hos Johan Pehr Lindh
i Stockholm. Psalm-boken
finns i Nina Stens privata
samling. (NS)

De här glada Åminneflickorna bodde på sågsidan, alltså södra sidan av ån. Här är de samlade vid Bredgrundsskatan en sommardag i början av 1950-talet. Det är kanske söndag och de njuter av att vara lediga från det vardagliga slitet. Flickorna är klädda i nätta sommarklänningar, det här var före jeansens och t-skjortans tid. Från vänster: Inger Lindberg, Ines Söderman, Lisen Berts, Maj-Britt Wasström (sommargäst i Åminne), Astrid Söderman och Ulla Berts. – *Okänd fotograf*, Malax museiförening; skannad 2006 från Inger Krügers bild.

Juli 2019 – *Hörmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
27	1	2	3	4	5	6 	7
28	8	9	10	11	12	13	14
29	15	16	17	18	19	20	21
30	22	23	24	25	26	27	28
31	29	30	31				

Kaffepaus i det gröna!
Museiföreningens föremål. (NS)

Anteckningar

6 Eino Leino-dagen,
diktens och sommarens dag
10 Helene Schjerfbeck-dagen
23 Röttmånen börjar
27 Sjusovardagen

7 juli: Öppna trädgårdar
vid Brinkens museum kl 12–18

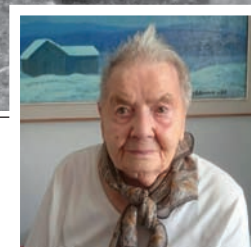
14 juli: Hembygdsdagen vid
Brinkens museum kl. 11/13

23 juli: Öppet hus vid Långfors
kvarn kl 18

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Besök i fårhagen hos Skogmans på Brinken på 1940-talet. Systrarna Ellen, Margareta och Karin presenterar sina får för Nelly Sundqvist, som under kriget hade bott hos deras storsyster Anni Hjort i Solf. Fårhagen är ordentligt ingärdad. I bakgrunden syns rågskylar och Erik Skogmans gård. Lägg märke till Margaretas och Karins dräktjackor och Nellys kapp: figursydda och försedda med axelvaddar, det var högsta mode då. – Ellen Skogman, 102,5 år gammal, identifierade personerna. – Foto Bror Sundqvist . Malax museiförening: skannat 2013 från Berit Björklunds bild.

Ellen Skogman i sitt hem
23 augusti 2018. (GS)

Anteckningar

[illegible]

23 Röt månaden slutar
24 Den finska naturens dag

Utgivare: Malax museiförening r.f.

En brunn med bra vatten var livsviktig för både folk och få. I Knösgränden grävde man brunn år 1940. August Laxell hade konstruerat ett flyttbart grävagggregat. Tyvärr finns ingen bild av själva grävardelen, men troligen var det en stor borr. Aggregatet är försett med två hävarmar. Och gårdsfolket ville prova på arbetet medan Laxells medhjälpare tog en paus. Från vänster: Viktor Svevar (Fredrikas Viktor), Viktor Knös, August Laxell, Edit, Karl och Anna Strömvik och Elmer Stolpe.

– Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2004 från Anna Flemmings bild.

Också denna bild är från Knösgränden: de identiskt klädda systrarna Britt-Helen och Mariann Flemming samt Birgitta Åkerberg står utanför ”Gommos” Jonas Åkerbergs farstukvist med fint spröjsade fönster. Det är antingen sen höst eller tidig vår år 1950 eller 1951, flickorna är ordentligt påklädda med stickastrumpor, vantar, mössor och praktiska halsdukar, som kallades ”halsskydd”. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2018 från Birgitta Kalanders bild.

September 2019 – *Höstmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
35							1
36	2	3	4	5	6	7	8
37	9	10	11	12	13	14	15
38	16	17	18	19	20	21	22
39 40	23 30	24	25	26	27	28	29

Anteckningar

Aktia

**Bättre
så.**

Bank / försäkring / fastighetsförmedling
Boka tid på 0800 0 2470 eller aktia.fi.

Emaljerat ämbare framför mjölkbodarna vid Brinkens museum. Museiföreningens föremål. (NS)

5 Företagardagen
23 Höstdagjämningen
29 Mikaelidagen

8 september kl 13:
Europeiska kulturmiljödagarna
(platsen öppen). Tema: *I under-
hållningens och konstens rum*

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Elever och lärare i Köpings skola 1908–1909. Längst fram, från vänster: Ester Broman, Fina Tuvas, Fanny Herrgård, Lydia Haga, Sigrid Klockars, Ellen Fogde, Anna Malmberg, Edit Herrgård, Edit Brännback, Maria Nordman, Irene Tuv. **Rad 2, från vänster:** Hilda Lång, Elsa Berts, Fina Ahlskog, Olga Råholm, Hilma Kull, Lärarinnan Ester Andersson, Lärarinnan Olivia Ahlbäck, Läraren Erik Olsson, Lydia Herrgård, Lydia Ahlskog, Ida Ahlskog, Emelia Brännback, Elsa Broman. **Rad 3, från vänster:** Jenny Brännback, Fina Skinnar, Anna Köping, Elsa Berts, August Haga, Viktor Mattlar, Alexander Kull, Hugo Kaas, Viktor Köping, Artur Holm, Gunnar Köping, Ivar Skinnar. **Rad 4, från vänster:** Viktor Lång, Isak Broman, Edvard Kull, Viktor Bonn, Magnus Söderman, Arvid Brännback, Ivar Båtman, Viktor Haga, Ivar Herrgård, Alfred Holm, Arvid Herrgård. **Översta raden, från vänster:** Alfred Skinnar, Edvard Åminneborg, Viktor Bränn, Viktor Sperring, Johannes Brännback, Arvid Bonn, August Svenn, Isak Ahlskog, Hugo Herrgård, Edvard Herrgård, Viktor Svenn, Viktor Köping. – Elsa M. Berts har skrivit namnen på baksidan av sitt foto. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2009 från Boris Berts bild.

Oktober 2019 – *Slaktmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
40		1	2	3	4	5	6
41	7	8	9	10 ⁺	11	12	13
42	14	15	16	17	18	19	20
43	21	22	23	24 ⁺	25	26	27
44	28	29	30	31			

Procons
Smart Profiling

Rullformning av plåt, exenterpresslinjer, svets-
avdelning. Ex. på produkter: skjutdörrsystem,
kabeldragningsskenor, cykelskärmar, stag, tråd-
bockning. Mera information från vår webbsida:

www.procons.fi

Ett tellurium var förr ett läromedel som använts bl.a. i Tufvas, Köpings och Vias skolor för att åskådligt visa jordens rotation, månens rörelse runt jorden samt hur jorden och månen rör sig runt solen under ett år. Telluriet på bilden kommer från Tufvas skola och finns nu i Brinkens museum. (GS)

1 Miina Sillanpää-dagen
10 Aleksis Kivi-dagen,
den finska
litteraturens dag
24 FN-dagen
27 Sommartiden slutar

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Inom ungdomsföreningen Strimman i Långåminne har teaterintresset alltid varit stort. Här är en bild av ett gäng, som har övat in en pjäs om bovar och poliser och förstås förälskelse och kärlek. Bilden är inte daterad men den är troligen från mitten av 1940-talet. Till teatergruppen hörde, från vänster: Levi Gullkvist, Ethel Bäcklund, Ester Högbäck, Erik Gullman, Ingvald Bäcklund, Adele och Thure eller Valter Ribacka. Åren 1935–1936 byggde ungdomsföreningen med hjälp av alla Långåminnebor ett eget föreningshus med festsal och scen. Det huset eldhärjades 26.11.1970. I Strimmans nuvarande lokal verkade tidigare Långåminne folkskola. – *Okänd fotograf. Malax museiförening; bilden skannad 2004 från Ethel Sjömans bild.*

November 2019 – Vintermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44					1	2	3
45	4	5	6 	7	8	9	10
46	11	12	13	14	15	16	17
47	18	19	20	21	22	23	24
48	25	26	27	28	29	30	

Anteckningar

Den finlandssvenska och den svenskösterbottenska vimpeln

**Lindberg
Construction**

Byggnader
i element

0500 733701
ove.lindberg71@gmail.com

Vi tänder
ljus på
gravarna
i allhelgona-
helgen.

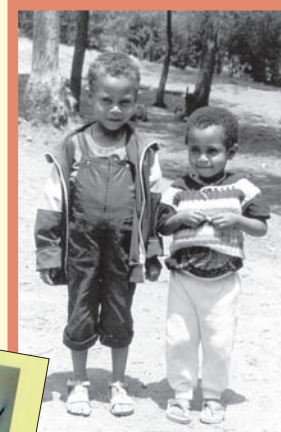

(GS)

- 2 Alla helgons dag
- 6 Svenska dagen,
Gustav Adolfsdagen
- 10 Fars dag
- 20 Barnkonventionens dag

Utgivare: Malax museiförening r.f.

God Jul!

Julen är glädjens tid. Glädjen att få och glädjen att ge. För de generationer som hade upplevt krig i vårt land med brist på allt är givandets glädje påtaglig. Här stickar marthor och Röda Korsmedlemmar lappar av yllegran att sys ihop till värmande filter, som Röda korset distribuerar till behövande överallt i världen. Den här bilden togs på 1980-talet hos Margareta Tidström, som sitter i mitten, övriga är, från vänster: Celi (Francelia) Herrgård, Ines Hägen, Marita Back, Anni Åminneborg och i bakgrunden Edit Forsberg. Idag samlas yngre generationer av "stickatanter" i Yttermalax och fortfarande tillverkas bl.a. yllefilter. – Malax museiförening; skannad 2004 från Yttermalax Marthaförenings bild.

Yttermalax Marthaförening hade under många år hjälpverksamhet till Etiopien. År 1995 kom ett tackbrev och kort för gåvor och hjälp. Bilden visar två pojkar som måhända fått del av hjälpen. – Läs mera om YM-Marthornas hundraåriga verksamhet i skriften *Låt oss göra hemmen varma* (2004).

December 2019 – Julmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
48							1
49	2	3	4	5	6 	7	8
50	9	10	11	12	13	14	15
51	16	17	18	19	20	21	22
52 1	23 30	24 31	25	26	27	28	29

Anteckningar

- 1 Första söndagen i advent
- 6 Självständighetsdagen
- 8 Andra söndagen i advent
- Sibeliusdagen,
- den finländska musikens dag
- 13 Luciadagen
- 15 Tredje söndagen i advent
- 22 Fjärde söndagen i advent
- Vintersolståndet
- 24 Julafton
- 25 Juldagen
- 26 Annandag jul, Stefanidagen
- 28 Menlösa barns dag
- 31 Nyårsafton

MÅ-FRE 7-21 | LÖ 7-21 | SÖ 10-21

S-market Köpings
Malmgatan 12, 66100 Malax

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Allmogekultur - Museiträdgård - Bruksbåtar - Fisketraditioner - Arkeologi - Kulturmiljö

Brinkens museum
Malax

Öppethållningstider: se <http://museum.malax.fi/index.html>

Kvarkens båtmuseum
Åminne

MALAX

MUSEIFÖRENING rf

Järnåldersleden, Storsjön
Fäbodstigen, Molapne

Stigarna, fäbodstugan och fähuset är öppna året om.

Besök museiområdena!

Välkommen 2019!

AKTIASTIFTELSEN I MALAX s.r.

Aktiastiftelsen i Malax är grundad år 1993 med medel från Aktia Sparbank (tidigare Malax Sparbank). Stiftelsens ändamål är att främja sparandet och stöda hembygden med understöd för verksamhet som gynnar kultur, barn och ungdom samt idrott och annan allmän- och samhällsnyttig verksamhet i Ytter- och Övermalax.

Bidragen utdelas från den dividend som stiftelsen får av sina aktier i Aktia Bank Abp under våren–sommaren.

År 2018 utdelade stiftelsen sammanlagt 205 000 € i olika bidrag och understöd.

År 2018 utdelades bl.a följande bidrag

- Malax If:s olika sektioner: 35 000 €
- Åminne Folkpark: 10 000 €
- Uf Strimman: 5 000 €
- Övermalax Uf: 5 000 €
- Malax museiförening: 10 000 €
- Malax Veterantraktorförening: 6 000 €
- Folkhälsan i Malax: 4 000 €
- Malax-Petalax-Bergö 4H: 4 000 €
- Åminne hamn rf: 10 000 €
- Jaktföreningar och -klubbar: 7 000 €
- Stipendier till Malaxskolor: 5 000 €
- Vi har också 4 st hjärtstartare utplacerade i Yttermalax, Övermalax, Långåminne.

Årets bidrag skall sökas **inom februari månad** med blankett som finns i Aktias kontor. Stiftelsens ombudsman Lars-Göran Sperring ger närmare upplysningar, tel 050 526 2206 eller e-post lg.sperring@gmail.com

Aktiastiftelsen i Malax önskar alla ett framgångsrikt år 2019!

Årets Storjetar: 1995 Leif Sjöström, 1996 Mirjam Wahlmann, 1997 Ralf Norman, 1998 Siri Hagback, 1999 Britt-Helen Flemming, 2000 Niklas Sandqvist, 2001 Toivo Kultti, 2002 Håkan Malm, 2003 Lorenz Uthardt, 2004 Sven och Lars Hemming, 2005 Folke Forsberg, 2006 Johan Carpelan och Mikael Ljungqvist, 2007 Göran Strömfors, 2008 Karl-Johan Sjöström, 2009 Fredrik Smulter, 2010 utsågs ingen till Storjetar, 2011 Håkan Jäntti, 2012 Leif Snellman, 2013 Mikko Ollikainen, 2014 Lars Varstala, 2015 Janne Sjöström, 2016 Runo Östvall, 2017 Ann-Maj Granstubb och Jukka Rajala-Granstubb, 2018 Ulla-Maj och Esa Pinola. Storjetarna utses av Lions Club Malax.

